

SERMAYE ŞİRKETLERİNDE KÂR DAĞITIMI

Mesut HIŞIL*

I- GİRİŞ

Türk Ticaret Kanununda şirketler şahıs şirketleri ve sermaye şirketleri olarak sınıflandırılmaktadırlar. Günümüzde büyük ölçekli ticari faaliyetler sermaye şirketleri tarafından yürütülmektedir. Sermaye şirketleri Limited Şti., Anonim Şti., Eshamlı Komandit Şti. olmakla birlikte ülkemizde yaygın olarak kurulanları Limited ve Anonim şirketlerdir. Bu şirketler aile şirketi şeklinde kurulmaları yaygın olmakla birlikte büyük sermaye gerektiren faaliyetler için genelde Anonim şirket kurulması daha yaygındır. Anonim şirketlerden hisseleri borsada işlem görenler ile pay sahibi sayısı 250'yi aşan anonim ortaklıklar Halka açık AŞ olarak nitelendirilmekte ve ayrıca Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tabi olmaktadır. (SPK md. 11)

Belirtilen şirketlerin faaliyetleri gereği önemli tutarlarda faaliyet kârlarına ulaşmaları keza bu şirketlerin bünyesinde çok sayıda ortağı barındırmaları nedeniyle kanunlarla oluşan kârın dağıtımına ilişkin bazı kurulların getirilmesi zorunluluk olmuştur. Konu ile ilgili geniş açıklamalar yazımızın alt bölümlerinde belirtilmiştir.

II- KÂR DAĞITIM AŞAMALARI

1- Vergi ve Yasal Yükümlülüklerin Hesaplanması

Şirketlerin dönemsel ilkesi gereği bir yıl içerisinde faaliyetlerinden elde ettiği kâr ticari defterlerde 690 dönem kârı veya zararı hesabında görünmektedir. Bu şekilde oluşan kâr dağıtımına tabi tutulmadan önce %30 nisbetinde kurumlar vergisi ve verginin %10 tutarında fon payı ayrılması gerekmektedir. Ancak oluşan kârdan kurumlar vergisi ve fon payı hesaplanırken kurum ticari kazancından olası istisna kazançların indirilmesi varsa kanunen kabul edilmeyen giderlerin ilavesi gerekmektedir. Bu nedenle kurum kazancı ticari kâr mali kâr olarak ayrıma tabi tutulmaktadır. Ticari kârın vergisel yönden revize edilerek kurumlar vergisi matrahı olarak belirlenmesine mali kâr denilmektedir.

(*) Vergi Denetmeni

Buna göre ticari kârdan Mali kâra (Kurumlar vergisi matrahına) ulaşabilmek için;

Ticari kâr	:	xxx
İlaveler (+)	:	xxx
Kan.kab.ed.gider		
Kalan	:	xxx
İndirimler (-)	:	xxx
- Geçmiş Yıl zararı (-)		
- Kurumlar Vergisinden		
İstisna kurum kazanç (-)		
Mali Kâr	:	xxx
(Kurumlar Ver.Mat)		

yukarıdaki hesaplamanın yapılması gerekmektedir.

Görüldüğü üzere kâr dağıtımının ilk bölümünde kurum kazancının vergilendirilmesinin yapılması ge-

rekmetedir. Tekdüzen muhasebe sistemi gereği bu hesaplama yıl sonunda yapılarak vergi ve yasal yükümlülükler karşılıklarının ayrılmasını gerektirmekte vergi sonrası oluşan dönem net kârı çıkarılan bilançoda görünmesi gerekmektedir. Kurum kazancı içinde kurumlar vergisinden istisna kazançların varlığı halinde vergi ve yasal yükümlülükler karşılığının hesaplanması kolayca mümkün olamamaktadır. Bilindiği üzere kurumlar vergisinden istisna kazançlar kurumlar vergisine tabi tutulmamakla birlikte dağıtılsın dağıtılmasın St. gelir vergisine tabi tutulması gerekmektedir. (GVK. md. 94/6-b-ii) halihazırda kurumlar vergisinden istisna olan kurum kazançlarının gelir vergisi tevkifatı karşısındaki durumu aşağıda belirtilmiştir.

İstisna Kazanç Türü	St. GV Karşısındaki Durumu ve Tevkifat Nispeti
1. İştirak kazancı	Tevkifata tabi değil
2. Risturn istisnası	Tevkifata tabi değil
3. A Tipi Fon ve Ortakların kazançları (KVK md. 8/4)	%0
4. B Tipi Fon ve Ortaklarının kazançları (KVK md. 8/4)	%10
5. Risk sermayesi ve gayrimenkul yatırım fon ve ortaklıklarının kazançları (KVK md. 8/4)	%0
6. Rüşhan hakkı kupon satış kazancı (KVK md. 8/5)	%18
7. Emisyon Primi (KVK md. 8/5; Geç md. 28/b)	Tevkifata tabi değil
8. Gayrimenkul ve iştirak hissesi satış kazancı istisnası (KVK Geç md. 28)	%15

9. Üretim tesislerinin ve bu tesislere ait gayrimenkullerin aynı sermaye olarak konulması durumunda istisna (KVK Geç. md. 28)	Tevkifata tabi değil
%18
10. Yatırım indirimi	
11. Kalkınmada öncelikli yörelerde
1.1.1994 öncesi faaliyete geçen eğitim Sağlık ve Spor tesisleri istisnası (KVK Geç. md.21)	Tevkifata tabi değil
12. Yurt dışı inşaat onarma işleri ve tek. Hizmetlerden sağ. kazanca ilişkin istisna (KVK Geç. md. 24)	Değişik nisbette tevkifata tabi
13. Serbest bölgelerde elde edilen kazanç istisnası (3218 sayılı kanun)	Tevkifata tabi değil
14. Bankaların iştirak paylarının halka arzından elde ettiği kazançlar (3332 sayılı kanun)	Tevkifata tabi değil
15. 4325 sayılı Kanununun 3/a maddesinde belirtilen istisna kazanç	Tevkifata tabi değil
16. 1.1.1996 önceki çıkarılan vergiden muafiyeti kabul edilmiş menkul kıymetlerin iratları (KVK Geç. md. 11)	%18
17. Kanunlarda onaylanmış bulunan uluslararası anlaşmalarda yer alan kurumlar vergisinden istisna kazançlar	%18 (İkili anlaşmalarda daha düşük oran varsa bu nisbet)
18. Uluslararası gemi siciline kayıtlı gemilerin devir ve işletilmesinden sağlanan kazançlar	Tevkifata tabi değil
19. Bankaların devir ve birleşmelerinden oluşan kazanç	Tevkifata tabi değil

Geçmiş yıl zararı gider niteliğinde olduğundan kurum kazancından öncelikle indirilir. (KVK 14/7) Daha sonra kazanç yeterliyse istisna kazançlar indirilir.

İstisna kazançların birden fazla olması ve kurum kazancının yeterli olmadığı durumlarda yatırım indirimi ve risturn istisnası dışındaki kazançlar kazanç istisnası niteliği ta-

şındığından kurum kazancından öncelikle indirilir. (Veya zarar artırıcı olarak dikkate alınır.) Daha sonra kurum kazancından kazanç yeterliyse risturn istisnası ve son olarak yatırım indirimi indirim konusu yapılır. Kurum kazancı zarar olup istisna kurum kazancı ilavesi sonucu zararın artması halinde tevkifatın istisnadan kaynaklanan zararın indirildiği dönemde yapılması gerekmektedir.

2- Yasal ve diğer yedek akçelerin ayrılması

Önceki bölümde belirtilen kurum kazancından vergi ve fon payı ayrılması çalışmalarını kurum kazancının olduğu yıl sonu itibarıyla yapılır. Bu işlemler yapılırken kâr dağıtımını yapıp yapılmamasının bir önemi bulunmamaktadır. Ancak bu bölümde belirtilen yedek akçelerin ayrılabilmesi için kâr dağıtım kararının mevcut olması gerekmektedir. Buna göre kanuni ve ihtiyari yedek akçelerle kanun ve esas mukavele hükmünce ve ayrılması gereken diğer paralar safi kârdan ayrılmadıkça kâr payı dağıtılamaz (TTKmd. 469)

Kurum kazancının dağıtılması hakkında tekliflerin onanması veya değiştirilerek kabul edilmesi veya reddi şirket genel kuruluna aittir. (TTK md. 369) Yönetim kurulunca hazırlanan bu teklifler şirket genel kurulunca takvim yılı sonundan itibaren 3 ay içerisinde müzakere edilerek karara bağlanır. (TTK md. 364)

- Birinci tertip yedek Akçe : Safi kârın %5'i oranında ödenmiş sermayenin %20'sini buluncaya kadar ayrılması zorunludur. (TTK md. 466) Bu şekilde ayrılan yedek akçe tutarı ödenmiş esas sermayenin %20'sine ulaştığında ayrılma zorunluluğu kalkar. Şirket anasözleşmesi gereği ayrılmaya devam edilmesi halinde, fazla ayrılan kısım isteğe bağlı yedek

akçe gibi işlem görür. (TTK md. 467) Safi kâra dönem kârından varsa geçmiş yıl zararları düşülerek ulaşılır. (KVK md. 14/7)

Safi kârın saptanmasında geçmiş yıl zararları yanında Vergi ve fonlarında indirilmesi gerektiği görüşünde olanlarda mevcuttur. Ancak bu görüş Danıştay'ca verilen bir kararda birinci tertip yedek akçenin safi kârdan kurumlar vergisi düşülmeden önceki miktar üzerinden ayrılacağına ilişkin karar nedeniyle kabul görmesi mümkün gözükmemektedir. Dn. 4. dairesi 26.9.1974 Es: 73/4230 Kar: 1974/3301)

- İkinci Tertip Yedek Akçe : TTK 466. maddesine göre birinci tertip yedek akçe ve birinci temettü ayrıldıktan sonra pay sahipleriyle kâra iştirak eden diğer kimselere dağıtılması kararlaştırılmış olan kısmın onda biri oranında ayrılır. Amacı başka işletmelere iştirak olan Holding şirketlerinin ikinci tertip yedek akçe ayırma zorunluluğu bulunmamaktadır. (TTK. md. 466)

Buna göre ikinci tertip yedek akçe ayrılabilmesi için;

Kâr dağıtım kararı olması,

Dağıtılacak kârdan birinci tertip yedek akçe ve I. temettü ayrıldıktan sonra dağıtılması kararlaştırılan bir kârın mevcut olması gerekmektedir. Birinci temettü ayrıldıktan sonra dağıtılacak bir kâr kalmadıysa II. tertip yedek akçe ayrılmaz.

- İhtiyari Yedek Akçe : Adından da anlaşılacağı üzere ayrılma zorunluluğu olmamakla birlikte genel kurul kararı veya şirket ana sözleşmesi gereği ayrılırlar. Şirket ana sözleşmesi gereği ayrılanlarına statü yedekleri (MUGT 1 nolu tebliğ), genel kurul kararı gereğince ayrılanlarına olağanüstü yedekler veya ihtiyari yedekler denmektedir. (TTK md. 467) Şirket işçileri için oluşturulan yardım sandıkları için şirket kârından ayrılan karşılıklarda ihtiyari yedek akçe olarak nitelendirilmektedir. (TTK md. 468)

3- Dağıtılacak Kâr Payının Belirlenmesi

Şirketlerin tabi olduğu TTK ve SPK hükümleri şirket hissedarlarına I. temettü ve II. temettü olarak kâr dağıtımını yapacağını belirtmektedir.

Ayrıca bunun dışında şirket ana sözleşmesi ve genel kurul kararı gereğince şirket yönetim kurulu üyelerine (TTK. mad. 472); kurucu üyelerine (TTK. md. 298); intifa senedi sahiplerine de (TTK. 402, 403) şirket kârından dağıtım yapılabilir.

TTK ve SPK öncelikle I. temettü ayrılmasını zorunlu kılmakta ve kalan kâr mevcutsa II. temettü ve diğer kâr paylarının ayrılmasına izin vermektedir. (TTK. md. 466/3)

- I. Temettü : Halka açık olmayan A.Ş.'lerde ödenmiş sermayenin %5'i

oranında ayrılıp dağıtılır. (TTK md. 466/3)

Halka açık A.Ş.'lerde I. temettü hesap dönemi net kârından vergi ve benzerleri düşülmek suretiyle bulunan dağıtılabilir kârın %50'sinden az olamaz. (Seri No: 15 SPK Tebliği) Hisse senetleri borsada işlem gören şirketler birinci temettüyü nakden veya hisse senedi biçiminde dağıtabilirler. Hisse senedi borsada işlem görmeyen şirketler birinci temettüyü nakden dağıtmak zorundadırlar.

- II. Temettü; Şirket dönem kârından I. temettü ayrıldıktan sonra kalan kâr konusunda şirket genel kurulu karar verir. Şirket genel kurulu zorunlu ayrımlardan sonra kalan kârın şirkette bırakılmasına karar verebileceği gibi kalan kârın dağıtımına da karar verebilir.

Tüm bu açıklamalar ve kârın dağıtımını kâr dağıtım tablosu üzerinde gösterilir. MUGT göre temel mali tablolar olan bilanço ve gelir tablosu tüm şirketlerce kurumlar vergisi beyannamesiyle birlikte vergi dairesine verilmektedir. Kâr dağıtım tablosu MUGT'de ek mali tablolar içinde sayıldığından 2000 yılı aktif toplamı 1.8 trilyon lira veya net satışlar toplamı 4 trilyon lirayı aşan mükelleflerin ek mali tabloları düzenleyerek 2000 yılı için verilen kurumlar vergisi beyanı ile birlikte vergi dairesine vermeleri gerekmektedir. (MUGT Sıra No: 10)

III.Kâr Dağıtımına İlişkin

Örnekler

Örnek 1 : (X) Ltd. Şti.'nin 2000 yılı kurum kazancı 10 milyardır. Şirketin sermayesi 2 milyar olup tamamı ödenmiştir. Önceki yıllarda ayrılan I. tertip yedek akçe 400 milyondur. Şirket ortaklar kurulu Mart 2001 ayı içinde yaptığı toplantıda 2000 yılı kurum kazancından Vergi ve yasal yükümlülükler ve I. temettü ayrılmasına müteakip kalan kârın %50'sini dağıtılmasını, kalan kârın olağanüstü yedek olarak şirket bünyesinde bırakılmasını kararlaştırmıştır.

- Kurumlar Vergisinin hesaplanması;

Kurum kazancı	10.000.000.000
Kurumlar Vergisi (%30)	3.000.000.000
Fon Payı (%10)	300.000.000

- I. Tertip Yedek akçenin hesaplanması :

Örneğimizde yedek akçe olarak ayrılacak üst sınır ödenmiş sermayenin %20'si olan 400.000.000 TL. daha önce ayrılmış olduğundan I. tertip yedek akçe ayrılma zorunluluğu bulunmamaktadır.

- Kâr Dağıtımı :

Kurum kazancından hesaplanan kurumlar vergisi, fon payı ve I. tertip akçe ayrıldıktan sonra kalan kâr dağıtılabilir dönem kârını oluşturur. Örneğimizde bu tutar :

Kurum Kazancı	10.000.000.000
Kurumlar Vergisi (-)	3.000.000.000
Fon Payı (-)	300.000.000
I. Tertip Yedek Akçe	—
Dağıtılabilir Net Dönem Kârı	6.700.000.000

I. Temettü (Kâr Payı) Ayrımı :

I. Temettü	100.000.000
(Ödenmiş Serm. x %5)	

II. Temettü (Kâr Payı) ayrımı :

Dağıtılabilir Kâr	6.700.000.000
I. Temettü (-)	100.000.000
Kalan	6.600.000.000
II. Temettü (%50)	3.300.000.000

- II. Tertip Yedek Akçe Ayrımı :

TTK 466. maddesinde I. temettü dışında dağıtılan kâr payı üzerinden 1/10 oranında II. tertip yedek akçe ayrılır.

II. Temettü Tutarı	3.300.000.000
(-) ayrılacak II. Tertip Yed. Akçe (1/10)	330.000.000
II. Temettü Net Tutarı	2.970.000.000

- Kâr Dağıtımı üzerinden St. Gelir Vergisinin Hesaplanması

Gelir Vergisi Kanununun 75/1,2,3. maddesi alınan kâr paylarını menkul sermaye iradı olarak belirtmiştir. Şirketler kâr dağıtımı esnasında halka açık A.Ş.'lerde %5 diğerlerinde %15 St. gelir tevkifatı yaparak ödemede bulunacaklardır. Bu nedenle kâr dağıtımına bağlı st. Gelir Vergisi ve fon payı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır. (GVK. 94/6-b-i)

Kâr Payı Nevi	(1) Brüt Tutarı	(2) St. Gelir Vergisi (%15)	(3) Fon Payı %10	Net Tutarı (1-2+3)
I. Temettü	100.000.000	15.000.000	1.500.000	82.500.000
II. Temettü	2.970.000.000	445.500.000	44.550.000	2.479.950.000
		460.500.000	46.050.000	

- Olağanüstü Yedek Ayrılması :

Şirket ortaklar kurulu II. kâr payı ayrılmasından sonra kalan kârın tamamının olağanüstü yedek akçe olarak şirket bünyesinde bırakılmasını kararlaştırmıştır. Kalan kâr aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Dönem kârı	10.000.000.000
(-) dönem kârından indirimler	6.699.000.000
Kurumlar V.	3.000.000.000
Fon Payı	300.000.000
St. Gelir V.	460.500.000
Fon Payı	46.050.000
I. Temettü	82.500.000
II. Temettü	2.479.950.000

Olağanüstü Yedek Akçe 3.301.000.000
(Dağıtılmayan Kâr)

Örnek 2 : Halka Açık A.Ş.'nin 2000 yılı kurum kazancı 300 milyardır. Kurumun 50 milyar yatırım indirimi 40 milyar iştirak kazancı istisnası mevcuttur. Şirket Genel kurulu hissedarlara SPK Kanunu gereğince I. temettü dağıtılmasını, yine yönetim kurulu üyelerine vergi ve yasal yükümlülükler çıktıktan sonra kalan dağıtılabilir kârın %5'ini dağıtmayı, kalan kârın olağanüstü yedek akçe olarak şirket bünyesinde muhafaza edilmesini kararlaştırmıştır.

Şirketin ödenmiş sermayesi 500 milyar ayrılan I. tertip Yedek Akçesi 5 milyardır. Şirket sermayesi 50.000.000 TL'lik 10.000 hissedenden oluşmaktadır.

- Kurumlar vergisinin Hesaplanması

Kurum Kazancı	300 milyar
İstisnalar ve İndirimler	90 milyar
- İştirak Kazancı	40 milyar
- Yatırım İndirimi	50 milyar
KV Matrahı	210 milyar
Kurumlar V. (%30)	63 milyar
Fon Payı (%10)	6.3 milyar

- Kurumlar Vergisinden istisna kurum kazançları üzerinden St. Gelir Vergisinin Hesaplanması :

GVK.nun 94/6-b-ii maddesi gereğince kurumlar vergisinden istisna kurum kazançları üzerinden dağıtılsın dağıtılmasını %18 nisbetinde St. Gelir vergisi ve verginin %10'u tutarında fon payı hesaplanması gerekmektedir. Ancak bazı istisna kurum kazançları tevkifata tabi olmamaktadır. Bu konuda hazırlanan liste yazımız içeriğinde olup iştirak kazancı üzerinden tevkifat yapılmayacaktır.

St. Gelir Vergisi Matrahı (Yatırım İndirimi)	50 milyar
St. Gelir Vergisi (%18)	9 milyar
Fon Payı (%10)	900 milyon

- I. Tertip Yedek Akçe Hesaplaması

Ayrılabilecek I. tertip Yedek Akçe Üst Sınırı	100 milyar
(Ödenmiş Sermaye x %20)	
Önceden ayrılan I. tertip Yedek Akçe	5 milyar
Bu kere ayrılacak I. tertip Yedek Akçe	15 milyar
(Safi Kâr x %5)	

- Kâr Dağıtımı :

Kurum kazancından hesaplanan Vergiler, fon payı ve I. tertip yedek akçe çıktıktan sonra kalan kâr dağıtılabilir dönem kârını oluşturur.

Kurum Kazancı	300 milyar
Hesaplanan Vergiler (-)	79.2 milyar (-)
Kurumlar V	63 milyar
Fon Payı	6.3 milyar
St. Gelir V.	9 milyar
Fon payı	900 milyon
I. Tertip Yed. Akçe (-)	15 milyar (-)
Dağıtılabilir Net Kâr	205.8 milyar

Halka Açık A.Ş.'lerde I. temettü dağıtılabilir kârın %50'sinden az olmaz. (Seri 4 No: 15 SPK Tebliği)

I. Temettü	102.9 milyar
(Dağıtılabilir kar x %50)	
Yönetim kurulu üyelerine temettü	10.290 milyar
(Dağıtılabilir kâr x %5)	

Ancak bu hesaplanan kâr henüz üzerinden II. tertip yedek akçe ve kâr dağıtımına bağlı st. gelir vergisi ve fon payı ayrılmadığı için henüz brüt tutarları ihtiva etmektedir.

- II. Tertip Yedek Akçe ayrılması:

Önceki bölümde I. temettü ayrılmıştır. Ancak şirket halka açık A.Ş. olması nedeniyle I. temettü ödenmiş sermayenin %5'i değil dağıtılabilir kârın %50'si oranında hesaplanmış, bu nedenle ödenmiş sermayenin %5'ini aşan I. temettü ile yönetim kuruluna ayrılan kâr payı üzerinden 1/10 oranında ikinci tertip yedek akçe ayrılacaktır. (TTK md. 466/3) Buna göre;

Ayrılan I. temettü	102.9 milyar
Yedek akçe ayrılmayacak kısım (Ödenmiş serm. x %5)	25 milyar
Üzerinden II. tertip yed. Akçe ayrılacak I. temettü tut.	77.900 milyar
I. Temettü üzerinden ayrılacak II. tertip Yedek Akçe (10 da biri)	7.790 milyar
Yönetim Kurulu üyelerine kâr payı	10.290 milyar
Yön.kur.üyelerine dağıtılan kâr Payı üzerinden ayrılacak II. ter. yed. akçe	1.029 milyar
Toplam ayrılan II. tertip Yedek Akçe	8.819 milyar
(7.790 milyar + 1.029 milyar =)	

- Kâr dağıtımı üzerinden st. gel. vergisinin hesaplanması :

Şirketler kâr dağıtımı esnasında

halka açık AŞ'lerde %5 st. gelir vergisi tevkifatı yapacaklardır. (GVK md. 94/6-b-i) Ancak kâr dağıtımına bağlı vergilemede kurumlar vergisinden istisna kazançlarla birlikte, kurumlar vergisine tabi kazancın birlikte dağıtılması halinde, dağıtılan kârın kurumlar vergisinden istisna isabet eden bölüm için bu maddeye göre stopaj yapılmayacaktır. Çünkü istisna kazançlar için daha önce nihai vergileme niteliğinde st. gelir vergisi kesintisi yapılmıştır. Ayrıca istisna kazançlara isabet eden kurum kazancının ön-

St. Gelir Vergisi Matrahı	15.010 milyar
St. Gelir Vergisi (%5)	750.500.000
Fon Payı (%10)	75.050.000
Yönetim kuruluna dağıtılan kâr	10.290 milyar
Vergiye tabi olmayan kısım	1.029 milyar
II. tertip Yed. akçe 1.029 milyar (-)	
St. Gelir Vergisi matrahı	9.261 milyar
St. gelir vergisi (%5)	463.050.000
Fon payı (%10)	46.305.000

Buna göre dağıtılan kâr'ın net tutarları aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Dağıtılan kâr	Brüt Tutar	İndirimler			Net Tutar
		II. tertip Y. Akçe	St. Gelir V.	Fon Payı	
I. temettü	102.9 milyar	7.790 milyar	750.500.000	75.050.000	94.284.450.000
Yönetim	10.290 milyar	1.029 milyar	463.050.000	46.305.000	8.751.645.000
Kurulu üyelerine		Toplam	1.213.550.000	121.355.000	

Dağıtılan kâr

celikle dağıtıldığı kabul edilecektir. (KVK 67 Seri numaralı tebliğ) Bu durumda I. temettü ve yönetim kurulu üyelerine dağıtılan kâr payı üzerinden hesaplanacak st. gelir vergisi ayrı ayrı aşağıda hesaplanmıştır.

Hissedarlara dağıtılan kâr (I. temettü)	102.9 milyar
II. tertip yed. Akçe	7.790 milyar (-)
İstisna kurum kazancı	80.100 milyar (-)
İştirak kazancı	40 milyar
Yatırım indirimi	40.1 milyar

(İstisna kazanca isabet eden st. gelir vergisi ve fon payı düşülmüştür.)

- Olağanüstü yedek akçe Ay-
rılacak tutarın hesaplanması :

Şirket genel kurulu kurum kazancı üzerinden I. temettü ve yönetim kurulu üyelerine %5 kâr payı dağıtılmasından sonra kalan kârın olağanüstü yedek akçe olarak şirket bünyesinde bırakılmasına kararlaştırıldığından olağanüstü yedek akçe aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Dönem kâr	300.000.000.000
Dönem kârından indirimler(-)	207.390.000.000
- Kurumlar V.	63.000.000.000
- Fon payı	6.300.000.000
- İstisna kurum kazan.	9.000.000.000

- Fon payı	900.000.000	
- I. tertip Yed. akçe	15.000.000.000	
- I. temettü	94.284.450.000	
- Yönetim kuru.üy.	8.751.645.000	
kâr payı		
- II. tertip Yed. Akçe	8.819.000.000	
- Kâr payı üzerinden	1.213.550.000	
hesaplanan st. gelir V.		
- Fon payı	121.355.000	
Olağanüstü yedek Akçe		92.610.000.000
(Dağıtılmayan kâr)		

Yazımızın önceki bölümünde açıklandığı üzere yapılan hesaplama sonucu varılan bu bilgiler ek mali tablolardan kâr dağıtım tablosu doldurulmak suretiyle kurumlar vergisi beyannamesi ile vergi dairesine verilecektir. (2000 yılı aktif toplamı 1.8 trilyon veya net satışları toplamı 4 trilyon liraya aşan mükellefler ek mali tablolardan kâr dağıtım tablosunu düzenleyeceklerdir. (MUGT sıra no 10) Örneğimizde şirketin bu şartları taşıdığı kabul edilerek düzenlenen kâr dağıtım tablosu aşağıdadır.

KÂR DAĞITIM TABLOSU

A- DÖNEM KÂRININ DAĞITIMI

1- Dönem kar	300.000.000.000
2- Ödenecek Vergi ve yasal yükümlülükler	(79.200.000.000)
- Kurumlar Ver.	63.000.000.000
- Fon payı	6.300.000.000
- St. Gelir Vergisi	9.000.000.000
(istisna kazançlara ait)	
- Fon payı	900.000.000

NET DÖNEM KÂRI	220.800.000.000
3- Geçmiş dönem zararı	—
4- I. tertip yasal yedek Akçe	(15.000.000.000)
5- İşletmede bırakılması ve tasarrufu zorunlu yasal fonlar	—
DAĞ. NET DÖNEM KÂRI	205.800.000.000
6- Ortaklara birinci temettü	95.110.000.000
7- Personele temettü	—
8- Yönetim kuruluna temettü	9.261.000.000
9- Ortaklara ikinci temettü	—
10- İkinci tertip yasal yedek akçe	8.819.000.000
11- Statü yedekleri	—
12- Olağanüstü yedekler	92.610.000.000
13- Diğer yedekler	—
14- Özel fonlar	—
B- YEDEKLERDEN DAĞITIM	—
C- HİSSE BAŞINA KÂR	%60
D- HİSSE BAŞINA TEMETTÜ	%19

Kâr dağıtımı esnasında GVK 94/6-b-i maddesi gereğince st. gelir vergisi hesaplanacak olup hesaplama örnek içinde gösterilmiştir.

IV-SONUÇ

Şirketlerde kâr dağıtımı konusu bu konu ile uğraşanların her zaman farkı görüş ileri sürebildikleri ayrıntılarla doludur. Yazımızda bu konuyu anabashklar itibariyle belirtmekle birlikte ayrıntı içeren konuların tamamına girmek mümkün olamamıştır. Kâr dağıtımı ile ilgili yazılarımız devam edecek olup yazımızın konuya ilgi duyanlara faydalı olacağını ümit etmekteyiz.